

Branko Tomažič
državni svetnik

Številka: 411-01-17/2019/9
Ljubljana, 27. 1. 2020

Gospod
Alojz Kovšca
predsednik
Državnega sveta Republike Slovenije

Na podlagi 68. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) vlagam:

- Pobudo za sprejem Predloga zakona o spremembah Zakona o javnem naročanju

Branko Tomažič, l.r.

Priloga:

- Predlog zakona

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O JAVNEM NAROČANJU

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

Javno naročilo je izraz, ki označuje pisno sklenjeno odplačno pogodbo med enim ali več gospodarskimi subjekti ter enim ali več naročniki, katere predmet je izvedba gradenj, dobava blaga ali izvajanje storitev. Naročnik mora v skladu s področno zakonodajo svoje dobavitelje blaga in izvajalce storitev ali gradenj praviloma izbrati v postopku javnega naročanja, ki je namenjen izbiri najugodnejšega dobavitelja oziroma izvajalca storitev ali gradenj in temelji na odpiranju konkurence in zagotavljanju gospodarne, učinkovite in transparentne porabe javnih sredstev. Postopek javnega naročanja se izvede takrat, kadar blaga, storitve ali gradnje, ki ga/jih naročnik potrebuje, ne more dobaviti oziroma izvesti z lastnimi kapacitetami in kadar vrednost javnega naročila presega mejne vrednosti za uporabo zakona.¹ Leta 2018 je javna naročila oddalo 2099 naročnikov, na podlagi statističnih podatkov je obseg javnih naročil, oddanih leta 2018, znašal 4.605.323.264 evrov. Delež javnih naročil v BDP Republike Slovenije je tako znašal 10,02 %. Število izvedenih postopkov javnega naročanja se je v primerjavi z letom 2017 povečalo, in sicer za 5,33 %. Glede na vrednost vseh oddanih naročil se je vrednost tistih, ki jih je treba objaviti na portalu javnih naročil oziroma v Uradnem listu Evropske unije, v primerjavi z letom 2017 zmanjšala za 5,19 %, se je pa zato za 5,33 % povečalo število izvedenih postopkov javnega naročanja.²

Statistika kaže na pomen, ki ga ima v Republiki Sloveniji javno naročanje. Pravila o postopkih javnega naročanja, ki jih izvedejo naročniki v zvezi z javnimi naročili in projektnimi natečaji, ureja Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15 in 14/18; v nadaljnjem besedilu: ZJN-3), ki v pravni red Republike Slovenije prenaša več direktiv Evropske unije, predvsem Direktivo 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L št. 94 z dne 28. 3. 2014, str. 65; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/24/EU). ZJN-3 je bil nazadnje (in edinkrat doslej) spremenjen z novelo ZJN-3A, ki je v besedilo zakona vnesla nove sankcije za ponudnika, in sicer obvezno izločitev ponudnika iz posameznega postopka javnega naročanja oziroma prekinitve že sklenjene pogodbe, če mu je v zadnjih treh letih pred potekom roka za oddajo ponudb ali prijav pristojni organ Republike Slovenije ali druge države članice ali tretje države najmanj dvakrat izrečena globa zaradi prekrška v zvezi s plačilom za delo. V zakon je sicer nedavno, 7. 11. 2019, poseglo tudi Ustavno sodišče Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Ustavno sodišče) s sklepom v zadevi U-I-180/19, v katerem je začasno zadržalo in določilo način uporabe nekaterih določb, ki jih je v ZJN-3 prinesla prav novela ZJN-3A. Sklep Ustavnega sodišča je znak, da ima zakonodaja na področju javnega naročanja, konkretno ZJN-3, določene pomanjkljivosti, na primer prestroge sankcije za delovnopravne in druge prekrške, poleg tega pa tudi prestrogo omejevanje možnosti ponudnika, da naknadno popravi, spremeni, dopolni ali pojasni svojo ponudbo.

¹ Vladno spletno mesto o javnem naročanju, dosegljivo na URL: <https://www.gov.si/teme/javno-narocanje/> (20. 1. 2020).

² Statistično poročilo o javnih naročilih, oddanih v letu 2018, str. 5–7.

Sankcije za delovnopravne prekrške, določene v 67., 67.a in 75. členu ZJN-3

Novela ZJN-3A je četrti odstavek 67. člena spremenila tako, da določa, da mora pogodba o izvedbi javnega naročila in okvirni sporazum vsebovati razvezni pogoj, ki se uresniči, če je naročnik seznanjen, da je pristojni državni organ pri izvajalcu pogodbe ali njegovem podizvajalcu v času izvajanja pogodbe ugotovil najmanj dve kršitvi v zvezi s plačilom za delo, delovnim časom, počitki, opravljanjem dela na podlagi pogodb civilnega prava kljub obstoju elementov delovnega razmerja ali v zvezi z zaposlovanjem na črno in za kateri mu je bila s pravnomočno odločitvijo ali več pravnomočnimi odločitvami izrečena globa za prekršek. Člen nadalje določa postopanje naročnika ob izpolnitvi razveznega pogoja. Novela ZJN-3A je v ZJN-3 dodala tudi nov 67.a člen, ki pri javnih naročilih visoke delovne intenzivnosti dodaja obveznost naročnika, da vsakih šest mesecev preverja, ali sta izvajalec javnega naročila oz. podizvajalec v katerem od položajev iz drugega odstavka istega člena. Gre za kršitve v zvezi s plačili socialnih in davčnih obveznosti (plačevanje prispevkov, oddaja t. i. obrazcev REK), kršitve delovnopravne zakonodaje v zvezi s plačilom za delo, delovnim časom, počitki, opravljanjem dela na podlagi pogodb civilnega prava kljub obstoju elementov delovnega razmerja ali v zvezi z zaposlovanjem na črno ter morebitno uvrstitev na seznam ponudnikov z negativnimi referencami. Tudi 67.a člen ZJN-3 nadalje določa, kako naj naročnik v takem primeru postopa, v obeh primerih (t. j. pri 67. in 67.a členu) pa se pogodba o izvedbi javnega naročila efektivno prekine in začne nov postopek javnega naročanja. Novela ZJN-3A je prav tako v 75. člen ZJN-3 med obligatorne razloge za izključitev ponudnika iz posameznega postopka javnega naročanja dodala razlog, če je v zadnjih treh letih pred potekom roka za oddajo ponudb ali prijav pristojni organ Republike Slovenije ali druge države članice ali tretje države pri ponudniku ugotovil najmanj dve kršitvi v zvezi s plačilom za delo, delovnim časom, počitki, opravljanjem dela na podlagi pogodb civilnega prava kljub obstoju elementov delovnega razmerja ali v zvezi z zaposlovanjem na črno, za kateri mu je bila s pravnomočno odločitvijo ali več pravnomočnimi odločitvami izrečena globa za prekršek. Nove določbe ponudniku oz. izvajalcu javnega naročila ne omogočajo dokazovanja, da omenjenih prekrškov ni storil oziroma da je šlo zgolj za bagatelne prekrške. ZJN-3 tako po uveljavitvi ZJN-3A določa strožje sankcije za kršitve delovnopravne zakonodaje, vendar se na tem mestu pojavi vprašanje sorazmernosti omenjenih določb.

Ustavno sodišče je namreč 7. 11. 2019 s sklepom zadržalo izvrševanje točke c) drugega odstavka v zvezi s petim odstavkom 67.a člena in točke b) četrtega odstavka 75. člena ZJN-3 in do končne vsebinske odločitve določilo način uporabe točke b) četrtega odstavka 75. člena ZJN-3, s tem pa je gospodarskim subjektom ponudilo možnost, da naročniku predložijo dokazila o zadostnih ukrepih, ki zagotavljajo njihovo zanesljivost v postopkih javnega naročanja. V sklepu je opozorilo, da prekomerno omejevanje sodelovanja gospodarskih subjektov v postopkih javnega naročanja lahko poseže v načelo zagotavljanja konkurence med ponudniki in v načela gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti; omenjena načela so izražena prav v ZJN-3. Navedlo je tudi, da v pravnem sistemu obstajajo številni pravni instituti, katerih namen je prav odvrčanje gospodarskih subjektov od kršitev pravic delavcev, primeroma je moč navesti XXII. poglavje Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16 in 27/17; v nadaljnjem besedilu: KZ-1), IX. poglavje Zakona o delovnih razmerjih

(Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr. in 52/16; v nadaljnjem besedilu: ZDR-1), XII. poglavje Zakona o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 21/13, 63/13, 100/13 in 55/17; v nadaljnjem besedilu: ZUTD) ter VI. poglavje Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14 in 43/19; v nadaljnjem besedilu: ZPDZC-1). Temeljni cilj, ki ga je zakonodajalec zasledoval z izpodbijano ureditvijo izključitvenega razloga in razveznega pogoja, je torej v določeni meri mogoče doseči že brez nje.³

Na nesorazmernost omenjenih določb opozarja tudi teorija, ki meni, da ima točka c) četrtega odstavka 75. člena retroaktivni značaj, postavlja pa se tudi vprašanje nesorazmernosti, saj lahko ta določba ogroža ekonomski položaj nekaterih gospodarskih družb. Posebej izpostavljene so družbe z veliko zaposlenimi, pri katerih je že iz tega razloga statistično bolj verjetno, da bosta pri njih v treh letih identificirana dva zadevna prekrška, kar jih nesorazmerno bolj obremenjuje od manjših družb z manj zaposlenimi. Zakonodajalec pri sprejemanju ZJN-3A tega ni vzel v ozir, določba pa sproža tudi pomisleke o njeni skladnosti z ustavnim načelom sorazmernosti. Opozoriti velja tudi na določbe Direktive 2014/24/EU, ki v tretjem odstavku 57. člena poudarja, da države članice lahko določijo odstopanje od obvezne izključitve iz drugega odstavka 47. člena, če bi bila takšna izključitev očitno nesorazmerna. Zakonodajalec je to sicer upošteval v drugem odstavku 75. člena ZJN-3 in kot razlog za izključitev gospodarskega subjekta določil neplačilo zapadlih obveznosti na dan oddaje ponudbe ali prijave v znesku najmanj 50 evrov⁴, pri kršitvah pravil delovnega prava pa pri izključitvi ni določil nobenih izjem.⁵ Ponudnik davčne obveznosti sicer lahko sanira⁶ in ko obveznost poravna, se lahko prijavi na nove javne razpise, saj razlog za izključitev velja zgolj za konkretno javno naročilo. Navedeno pa ne velja v primeru, ko gospodarski subjekt stori dva prekrška v zvezi s plačilom za delo, ne glede na resnost takšne kršitve. Prekrška, pa naj bosta še tako bagatelne narave, pomenita za kršitelja absolutno do triletno prepoved sodelovanja v vseh postopkih javnega naročanja po ZJN-3.⁷ Pri tem ponudnik teh prekrškov ne more sanirati na enak način kakor prekrškov davčne zakonodaje.

Zgoraj navedeno jasno podpira dejstvo, da je zakonodajalec z novelo ZJN-3A določil nesorazmerne sankcije za delovnopravne prekrške, ki v praksi prehitro izločijo ponudnike iz posameznih postopkov (oziroma že sklenjenih javnih naročil) in s tem omejujejo konkurenco na trgu javnega naročanja. Zakonodajalec ni upošteval, da je prag dveh kršitev, pri katerih je bila izrečena tudi globa, v praksi drugačen za vsakega ponudnika glede na velikost gospodarskega subjekta. Mala in srednja podjetja, ki imajo malo zaposlenih, bodo precej težje dosegla ta prag, medtem ko gospodarski subjekti, ki imajo nekaj sto ali celo nekaj tisoč zaposlenih, ta prag lahko precej hitro presežejo. Omenjeno dejstvo pomeni, da bi zakonodajalec, preden je v

³ Sklep Ustavnega sodišča U-I-180/17 z dne 7. 11. 2019, 11.–13. točka.

⁴ Izjema je pri tem prav višina 50 evrov ali več, s čimer naj bi se zagotavljajo, da se iz postopkov javnega naročanja ne izločajo ponudniki, ki praviloma redno poravnava svoje obveznosti in je njihov dolg iz naslova neplačanih davkov oziroma prispevkov za socialno varnost zgolj posledica morebitne izravnave terjatev ali manjših odstopanj med evidencami ponudnikov in davčnega organa glede knjigovodskega stanja terjatev. Znesek je sicer dokaj nizek, če gre za večji gospodarski subjekt.

⁵ Marko Žvipelj, Žiga Rejc: Prekršek v zvezi s plačilom za delo - izključitev iz sodelovanja v postopkih javnega naročanja po ZJN-3 ter prepoved ustanavljanja po ZGD-1I, Pravna praksa, 2016, št. 45–46, str. 8–11.

⁶ Odločba Državne revizijske komisije št. 018-137/2013-5 z dne 10. 6. 2013.

⁷ Žvipelj, Rejc, nav. delo.

ZJN-3 vstavil omenjene sankcije, moral bolje premisliti, ali so te sorazmerne glede na velikost ponudnikov na trgu.

Možnost naknadnih pojasnil in dopolnitev ponudb v skladu z 89. členom ZJN-3

Težava trenutne veljavne zakonodaje pa niso le 67., 67.a in 75. člen ZJN-3, temveč tudi prestroge omejitve možnosti ponudnika, da naknadno pojasni, popravi ali dopolni svojo ponudbo. Sistem javnega naročanja, kot ga imamo, tako ne omogoča vedno izbire ekonomsko najugodnejše ponudbe, ampak omogoča le izbiro ponudbe, ki ji je sicer pravočasno predložena vsa zahtevana dokumentacija, a ekonomsko ni nujno najugodnejša. V praksi se dogaja, da ponudniki kakšnega v razpisu zahtevanega dokazila ne priložijo oziroma določenih navedb ne podajo, kot se je zahtevalo v razpisu, zaradi omejitev v ZJN-3 pa pozneje ponudbe v tem delu ni dopustno dopolnjevati. Do tega pogosto pride predvsem pri kompleksnejših javnih razpisih, ki zahtevajo veliko dokumentacije in dokazil.

V skladu z 29. točko 3. člena ZJN-3 je kot dopustna definirana tista ponudba, ki jo predloži ponudnik, za katerega ne obstajajo razlogi za izključitev in ki izpolnjuje pogoje za sodelovanje, njegova ponudba ustreza potrebam in zahtevam naročnika, določenim v tehničnih specifikacijah, in v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, je prispela pravočasno, pri njej ni dokazano nedovoljeno dogovarjanje ali korupcija, naročnik je ni ocenil za neobičajno nizko in cena ne presega zagotovljenih sredstev naročnika. Skladno s prvim odstavkom 89. člena ZJN-3 sme naročnik javno naročilo oddati le ponudniku, čigar ponudba je dopustna. Naročnik namreč odda javno naročilo na podlagi meril, potem ko preveri, da je ponudba skladna z zahtevami in pogoji, določenimi v obvestilu o javnem naročilu in v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, po potrebi ob upoštevanju variant iz 72. člena ZJN-3, ter da je ponudbo oddal ponudnik, pri katerem ne obstajajo razlogi za izključitev iz 75. člena ZJN-3 in izpolnjuje pogoje za sodelovanje ter pravila in merila iz 82. in 83. člena ZJN-3, če so bila določena.

Če so ali se zdijo informacije ali dokumentacija, ki jih morajo predložiti gospodarski subjekti, nepopolne ali napačne oziroma če posamezni dokumenti manjkajo, lahko naročnik v skladu s petim odstavkom 89. člena ZJN-3 zahteva, da gospodarski subjekti v ustreznem roku predložijo manjkajoče dokumente ali dopolnijo, popravijo ali pojasnijo ustrezne informacije ali dokumentacijo, pod pogojem, da je takšna zahteva popolnoma skladna z načeloma enake obravnave in transparentnosti. Naročnik od gospodarskega subjekta zahteva dopolnitev, popravek, spremembo ali pojasnilo njegove ponudbe le, kadar določenega dejstva ne more preveriti sam. Predložitev manjkajočega dokumenta ali dopolnitev, popravek ali pojasnilo informacije ali dokumentacije se pri tem lahko nanaša le na takšne elemente ponudbe, katerih obstoj pred iztekom roka, določenega za predložitev ponudbe, je mogoče objektivno preveriti. Če gospodarski subjekt ne predloži manjkajočega dokumenta ali ne dopolni, popravi ali pojasni ustrezne informacije ali dokumentacije, mora naročnik gospodarski subjekt izključiti. Razen kadar gre za popravek ali dopolnitev očitne napake, če zaradi tega popravka ali dopolnitve ni dejansko predlagana nova ponudba, ponudnik v skladu s šestim odstavkom 89. člena ZJN-3 ne sme dopolnjevati ali popravljati svoje cene brez DDV na enoto, vrednosti postavke brez DDV, skupne vrednosti ponudbe brez DDV (razen kadar se ta spremeni v skladu s sedmim odstavkom 89. člena ZJN-3), ponudbe v okviru meril, tistega dela

ponudbe, ki se veže na tehnične specifikacije predmeta javnega naročila, in tistih elementov ponudbe, ki vplivajo ali bi lahko vplivali na drugačno razvrstitev njegove ponudbe glede na preostale ponudbe, ki jih je naročnik prejel v postopku javnega naročanja.

Ministrstvo za javno upravo v svojem odgovoru na vprašanja državnega svetnika Branka Tomažiča poudarja, da je mogoče podatke v zvezi s ponudbo v nekaterih točkah izjemoma dopolniti ali popraviti, pod pogojem, če očitno potrebujejo zgolj pojasnitev, ali zaradi odprave očitnih materialnih napak, če s tem seveda ni predložena nova ponudba.⁸ Razlaga je skladna s trenutno ureditvijo v 89. členu ZJN-3, vendar pa je težava v sami dikciji omenjenega člena. Teorija namreč opozarja, da formalnost ni cilj javnega naročanja, temveč je le sredstvo za doseg zagotavljanja enakopravne obravnave ponudnikov in konkurence pri sklepanju poslov z javnim sektorjem. Zahteve po strogem spoštovanju zakonskih pravil o ravnanjih pri oddaji javnih naročil imajo svoje meje.⁹ Načeli enakopravnosti in transparentnosti nista ogroženi, če se popravljajo, dopolnjujejo ali spreminjajo navedbe in dokumenti, ki so pri ponudniku obstajali že pred potekom roka za predložitev ponudb, če je to seveda možno preveriti. Tudi dejstvo predhodnega obstoja dokumentov ne bi smeli jemati preveč formalistično. Če gre npr. za nepopolno bančno garancijo, predložitev nove, ustrezne bančne garancije nima nobenega vpliva na vrstni red ponudnikov, četudi ta ni obstajala že prej. Enako nesporno je moč predložiti zahtevane certifikate, seznam zaposlenih in potrdilo o nekaznovanosti.¹⁰ Ključna omejitev dopolnjevanja je vsebovana v tretji alineji šestega odstavka 89. člena ZJN-3, ki določa, da se popravki ponudnika ne smejo nanašati na tiste elemente ponudbe, ki vplivajo ali bi lahko vplivali na drugačno razvrstitev njegove ponudbe glede na ostale ponudbe. Ta omejitev je bistvena pri razlagi dovoljenih popravkov, medtem ko ostale določbe ZJN-3 o odpravi pomanjkljivosti ponudbe zgolj otežujejo razlago o dovoljenih popravkih. Določbi prve in druge alineje šestega odstavka 89. člena ZJN-3 (popravki cen in elementov, ki se navezujejo na tehnične specifikacije) sta nejasni in odpirata vprašanja o dovoljenih popravkih ponudb. Poleg tega je nejasno, na kaj se pogoj očitnosti napake sploh nanaša, torej ali se zahteva pri vseh dovoljenih popravkih ali pa se nanaša zgolj na tri alineje iz šestega odstavka 89. člena ZJN-3, pri čemer je nesmiselno, če bi se zahtevana očitnost nanašala na tretjo alinejo. Zakonodajalec se je pri urejanju ZJN-3 očitno zgledoval po sodni praksi Sodišča Evropske unije, ki sicer dovoljene popravke argumentira tudi z očitnostjo napake, a te ne povzdigne na raven absolutnega pogoja.¹¹

Glede popravkov in dopolnitev, ki se vežejo na tehnične specifikacije, teorija meni, da je dovoljeno predložiti določeno dokazilo, ki se veže nanje, vendar na način, da s popravki ni predložen nov predmet. Naročnik ima sicer diskrecijo, ali bo zahteval popravke ali ne, vendar je Sodišče Evropske unije v zadevi Antwerpse Bouwwerken NV¹² poudarilo, da ravna v nasprotju z načelom dobrega gospodarjenja tisti, ki bi

---

⁸ Odgovor Ministrstva za javno upravo Državnemu svetu Republike Slovenije glede vprašanja državnega svetnika Branka Tomažiča z dne 2. 12. 2019, dostopno na URL: http://www.ds-rs.si/sites/default/files/dokumenti/odgovor_drzavnemu_svetniku_tomazic_p.pdf (18. 12. 2019).

⁹ Vesna Kranjc: Predlagane spremembe Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Zakaj in kdaj dovoliti popravke ponudb? [sic]), Zbornik 2019 / Spomladanski veliki kongres javnega naročanja - VKJN, [Portorož, 26. in 27. marec 2019], Ljubljana : Lexpera, GV založba, 2019, str. 70.

¹⁰ Prav tam, str. 71–72.

¹¹ Prav tam, str. 72–73.

¹² Sodba Splošnega sodišča EU (peti senat) T-195/08 z dne 10. 12. 2009.

glede na okoliščine, ki omogočajo odpravo pomanjkljivosti, lahko omogočil, da se te odpravijo, pa tega ne stori. V zadevi SAG ELV Slovensko¹³ je Sodišče Evropske unije izpostavilo, da je odločitev o popravkih diskrecijska pravica naročnika, a je vseeno omejena na način, da vse kandidate obravnava enako in lojalno. Diskrecijo naročnika omejujejo tudi sama načela, vsebovana v ZJN-3, načelo sorazmernosti na primer med drugim omejuje vlogo strogosti in formalnosti v javnem naročanju.¹⁴ Tudi v zadevi Manova¹⁵ je Sodišče Evropske unije odločilo, da je dovoljeno manjkajoči dokument predložiti po izteku roka za predložitev ponudbe, če je ta obstajal že pred iztekom tega roka.

Ker torej ponudnik po roku za oddajo ponudb svoje ponudbe navadno torej ne sme dopolnjevati in ne sme popravljati svoje cene brez DDV na enoto, vrednosti postavke brez DDV, skupne vrednosti ponudbe brez DDV (razen kadar se ta spremeni v skladu s sedmim odstavkom 89. člena ZJN-3), ponudbe v okviru meril, tistega dela ponudbe, ki se veže na tehnične specifikacije predmeta javnega naročila, se v praksi takšne ponudbe izloči kot nedopustne. Glede na to pa se postavlja vprašanje, ali so vse prej naštetje omejitve, ki so strožje od omejitev iz 56. člena Direktive 2014/24/EU, v skladu s temeljnim načelom javnega naročanja, t. j. načelom zagotavljanja konkurence, ki naj bi vsem gospodarskim subjektom na trgu zagotovila prost dostop do javnega sektorja. Tretji odstavek 56. člena Direktive namreč določa, da če so ali se zdijo informacije ali dokumentacija, ki jih morajo predložiti gospodarski subjekti, nepopolne ali napačne **oziroma če posamezni dokumenti manjkajo**, lahko javni naročniki – razen če je v nacionalnem pravu, s katerim se izvaja ta direktiva, določeno drugače – zahtevajo, da zadevni gospodarski subjekti v ustreznem roku predložijo, dopolnijo ali pojasnijo ustrezne informacije ali dokumentacijo, pod pogojem, da so takšne zahteve popolnoma skladne z načeloma enake obravnave in transparentnosti (poudarek dodan). Nacionalna zakonodaja je sicer lahko strožja od direktiv, vendar pa v praksi to pomeni, da je lahko izločen ponudnik, ki je predložil precej ugodnejšo ceno, a pri tem morda pozabil predložiti kakšen dokument, kar je pri številnih kompleksnih javnih naročilih pogosto. Vse to gre nasproti načelom gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti ter načelu zagotavljanja konkurence med ponudniki.

Cilj spremembe tega zakona je, da se šesti odstavek 89. člena ZJN-3 spremeni tako, da bodo v fazi pregleda in ocenjevanja ponudb omogočeni popravki ponudbe oziroma odprava pomanjkljivosti na način, da se dovolijo popravki, spremembe in dopolnitve ponudbe ter navedbe ponudnikov, ki so objektivno gledano obstajali na strani ponudnika že pred rokom za oddajo ponudb in se da to dejstvo tudi preveriti. Pri takšnih spremembah ponudb ne bi šlo za to, da bi ponudnik šele po odpiranju ponudb, torej potem, ko se je seznanil s konkurenčnimi ponodbami, s spremembo naredil svojo ponudbo bolj konkurenčno in bi se posledično (po odpravi pomanjkljivosti) spremenil vrsti red ponudnikov na ocenjevalni lestvici. Dovoljena odprava pomanjkljivosti bi tako ponudniku omogočila zgolj to, da postane njegova ponudba dopustna. To pa še vedno pomeni, da ta ponudba po dopolnitvi ne bo nova ali boljša, saj ponudnik še vedno ne bo smel z dopolnitvijo poseči v tiste elemente ponudbe, ki vplivajo ali bi lahko vplivali na drugačno razvrstitev njegove ponudbe.

---

¹³ Sodba Sodišča EU (četrti senat) C-599/10 z dne 29. 3. 2012.

¹⁴ Kranjc, nav. delo, str. 74–76.

¹⁵ Sodba Sodišča EU (deseti senat) C-336/12 z dne 10. 10. 2013; glej tudi Kranjc, nav. delo, str. 76.

Sankcija izločitve ponudnika iz postopkov javnega naročanja in s tem uvrstitev v evidenco ponudnikov z negativnimi referencami v skladu s šestim odstavkom 112. člena

Postavlja se tudi vprašanje strogosti sankcije izločitve iz postopkov naročanja, ki jo določa šesti odstavek 112. člena in ki je obligatorne narave, kar pomeni, da jo sodišče izreče tudi takrat, kadar meni, da tovrstne sankcije ni treba izreči glede na okoliščine konkretnega primera. Omenjena sankcija, ki ima za posledico izločitev ponudnika iz trga javnih naročil blaga ali storitev za obdobje treh let, iz trga javnih naročil gradenj pa za obdobje petih let, ima lahko tudi negativne posledice z vidika konkurence in dopušča možnost zlorabe s strani konkurentov. Prekrški, za katere je določena stranska kazen uvrstitve na seznam ponudnikov z negativno referenco¹⁶, pogosto niso tako resni, da bi bila tovrstna stranska kazen upravičena. Za obstoj prekrška je dovolj že malomarnost ponudnika, pri čemer gre pogosto za manjše podjetnike, ki pravil javnega naročanja ne poznajo dovolj dobro. Res je, da sicer drži rek nepoznavanje prava škoduje (*ignorantia iuris nocet*), vendar bi bila za tovrstne prekrške, npr. ko ponudnik ne predloži listine v skladu s šestim odstavkom 94. člena ZJN-3, dovolj že izločitev iz konkretnega postopka javnega naročila, sodišče pa bi nato imelo diskrecijo, ali bi ponudnika uvrstilo na seznam ponudnikov z negativno referenco. V tej luči predlog zakona posega v diktirano šestega odstavka 112. člena ZJN-3 na način, da ta sodišču omogoča, naj se samo odloči, glede na okoliščine in težo prekrška, ali bo ponudnika (oziroma kandidata, podizvajalca) uvrstilo na seznam ponudnikov z negativnimi referencami. Pri tem je treba razmisliti tudi o kontekstu velikosti Republike Slovenije, kjer lahko vsaka izločitev ponudnika za tri ali pet let bistveno zmanjša konkurenco na posameznem področju javnih naročil. Tudi Ministrstvo za javno upravo je v svojem odgovoru na vprašanja državnega svetnika Branka Tomažiča menilo, da je narava prekrškov sicer po njihovi oceni posebno huda, vendar je praksa pokazala, da v določenih primerih okoliščine ravnanja pripeljejo do dvoma, ali je res treba za te prekrške v vsakem primeru izreči stransko sankcijo izločitve. Ministrstvo za javno upravo je poudarilo, da bo ob morebitni prihodnji spremembi ZJN-3 skupaj s sodno vejo oblasti pretehtalo možnosti drugačne ureditve, predvsem na način, da bi se tehtanje teže kršitve in obveznost izreka sankcije prepustilo presoji sodišča.¹⁷

2. CILJI, NAČELA IN POGLATIVNE REŠITVE ZAKONA

2.1. Cilji

Predlagani zakon želi izboljšati učinkovitost sistema pojasnjevanja in popravkov ponudb, saj je le tako mogoče doseči cilj, da bodo v postopkih javnega naročanja res izbrani ekonomsko najugodnejši ponudniki. Enak cilj je tudi vodilo pri spremembi obveznega izločanja iz postopkov javnega naročanja, saj v praksi pogosto prihaja do primerov, ko je zaradi bagatelnih prekrškov iz postopka izločena ekonomsko

¹⁶ V to evidenco se uvrsti gospodarski subjekt, ki je kot ponudnik ali kandidat storil prekršek iz 2. ali 5. točke prvega odstavka 112. člena ZJN-3 ali ki je kot podizvajalec storil prekršek iz 1. točke drugega odstavka 112. člena ZJN-3 ali ki je kot ponudnik storil prekršek iz 2. točke prvega odstavka 87. člena Zakona o javnem naročanju na področju obrambe in varnosti (Uradni list RS, št. 90/12, 90/14 – ZDU-11 in 52/16) ali ki je kot ponudnik, kandidat ali podizvajalec storil prekršek iz pete alineje prvega odstavka 23. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT in 43/19). Glej drugi odstavek 110. člena ZJN-3.

¹⁷ Odgovor Ministrstva za javno upravo Državnemu svetu Republike Slovenije, glej opombo št. 8.

najugodnejša ponudba. Predlagani zakon prav tako z omenjenimi spremembami želi doseči večjo sorazmernost pri sankcioniranju prekrškov in s tem ohraniti čim bolj konkurenčno okolje za gospodarske subjekte, ki tekmujejo na področju javnih naročil. Ne nazadnje je cilj tudi povečati učinkovitost postopkov javnih naročil in s tem zmanjšati nepotrebne stroške, ki v praksi v postopkih javnega naročanja pogosto nastanejo.

2.2. Načela

Predlog zakona upošteva načela, izražena v 3. členu ZJN-3 (načelo prostega pretoka blaga, načelo svobode ustanavljanja, načelo prostega pretoka storitev, ki izhajajo iz Pogodbe o delovanju Evropske unije (Prečiščena različica Pogodbe o delovanju Evropske unije, UL C št. 202 z dne 7. 6. 2016, str. 57), načela gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti, zagotavljanja konkurence med ponudniki, transparentnosti javnega naročanja, enakopravne obravnave ponudnikov in sorazmernosti), predvsem načelo zagotavljanja konkurence med ponudniki, saj predvideva spremembo določb, ki prestrogo sankcionirajo lažje kršitve pravil javnega naročanja, to pa ima na slovenskem trgu velik vpliv na konkurenco. Predlog zakona se iz istega razloga opira tudi na načelo sorazmernosti, saj v ZJN-3 črta nesorazmerne sankcije za kršitev pravil. Načelo zagotavljanja konkurence je izraženo tudi v spremembi šestega odstavka 89. člena ZJN-3, ki jasneje določa, kdaj ponudbe ni dopustno popravljati oziroma dopolnjevati, ter odstranjuje določbe, ki pri omejitvah vnašajo zgolj zmedo in negotovost. Sprememba bo pripomogla k temu, da ponudniki ne bodo izločeni na podlagi formalizmov, kar bo naročniku prineslo več ponudb, sami ponudniki pa bodo ponudbe oddajali v konkurenčnejšem okolju.

2.3. Poglavitne rešitve

Predlog zakona predvideva ukinitvev določb v 67. in 67.a členu ZJN-3, ki jih je v besedilo zakona vnesla novela ZJN-3A. Gre za periodično naročnikovo preverjanje, ali sta bili pri ponudniku ugotovljeni dve kršitvi delovnopravne zakonodaje, pri čemer mu je bila v obeh primerih izrečena globa. Ukinitvev določb ne zmanjšuje pravnega varstva delavcev oziroma še vedno ne omogoča izbire tistih ponudnikov, ki kršijo delovnopravno zakonodajo, saj kršitve sankcionirajo že nekateri drugi zakoni, npr. KZ-1, ZUTD in ZDR-1.¹⁸ Omenjeni določbi sta sporni tudi z vidika, da zmanjšujeta pravno varnost, saj se prekine že obstoječa pogodba o izvedbi javnega naročila. V 75. členu ZJN-3 se po drugi strani sporna določba v točki b) četrtega odstavka ne črta, saj gre za obligatorni izključitveni razlog pri samem postopku javnega naročanja, torej ko pogodba še ni sklenjena. Namesto tega se po vzoru sklepa Ustavnega sodišča v zadevi U-I-180/19 v deveti odstavku 75. člena ZJN-3 vstavlja ustrezno besedilo, ki omogoča veljavo istega odstavka tudi v primerih iz točke b) četrtega odstavka 75. člena ZJN-3, ki predpisuje možnost ponudnika, da predloži dokaze, da je sprejel zadostne ukrepe, s katerimi lahko dokaže svojo zanesljivost kljub obstoju razlogov za izključitev. Ureditev v devetem odstavku 75. člena ZJN-3 je namreč smiselno enaka začasnemu izvrševanju točke b) četrtega odstavka 75. člena ZJN-3, kot ga je predpisalo Ustavno sodišče.

Spreminja se tudi dikcija šestega odstavka 89. člena ZJN-3, ki določa omejitve naknadnega pojasnjevanja oz. dopolnjevanja ponudbe. Po novem šesti odstavku 89. člena določa zgolj, da ponudnik ne sme dopolnjevati ali popravljati tistih elementov

---

¹⁸ 13. točka sklepa Ustavnega sodišča U-I-180/17 z dne 7. 11. 2019.

ponudbe, ki vplivajo ali bi lahko vplivali na drugačno razvrstitev njegove ponudbe glede na preostale ponudbe, ki jih je naročnik prejel v postopku javnega naročanja. Prvi dve alineji šestega odstavka se črtata, saj v praksi vnašata zgolj zmedo, poleg tega pa prepoved dopolnjevanja ali popravljanja elementov ponudbe, ki bi lahko vplivali na vrstni red, že pokriva oba primera. Po novem bo tako ponudnik lahko predložil manjkajočo dokumentacijo, ki se veže npr. na tehnične specifikacije in ki zgolj dokazuje obstoj nekega objektivno preverljivega dejstva (npr. ali je bil nek zid, ki se navaja kot referenca, res ustrezno zgrajen). Tovrstne dopolnitve namreč ne vplivajo na vrstni red, če pa bi, pa se dopolnjevanje preprosto ne upošteva s sklicevanjem na spremenjeni šesti odstavek 89. člena ZJN-3.

Predlog zakona ne nazadnje spreminja tudi 112. člen ZJN-3, in sicer njegov šesti odstavek, ki določa, da se za prekrške iz 2. ali 5. točke prvega odstavka in prekršek iz 1. točke drugega odstavka 112. člena ZJN-3 ponudniku ali kandidatu iz prvega, tretjega ali četrtega odstavka oziroma podizvajalcu iz drugega, tretjega ali četrtega odstavka 112. člena ZJN-3 izreče sankcija izločitve iz postopkov naročanja za dobo treh (če je predmet naročila blago ali storitev) oziroma petih (če je predmet naročila gradnja) let od pravnomočnosti odločbe o prekršku. Trenutna ureditev predvideva obligatoren izrek te sankcije, kar pomeni, da jo mora sodišče izreči tudi, kadar meni, da tovrstna sankcija ni potrebna glede na okoliščine konkretnega primera, zato predlog zakona predvideva vstavitev besede »lahko« pred besedo »izreče«, kar daje sodišču diskrecijo, da samo odloči, ali je tako stroga sankcija res potrebna.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA NA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlagane rešitve ne bodo dodatno obremenile državnega proračuna in drugih javnih sredstev.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje tega zakona v državnem proračunu ni treba zagotoviti sredstev.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Skladnost s pravnim redom Evropske unije

Reforma javnega naročanja na ravni Evropske unije je bila končana 11. 2. 2014, sprejeti sta bili naslednji direktivi, ki ju je bilo treba v slovenski pravni red prenesti do 18. 4. 2016:

- Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L št. 94 z dne 28. 3. 2014, str. 65) in

- Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštnih storitev ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (UL L št. 94 z dne 28. 3. 2014, str. 243).

Direktiva 2014/24/EU, ki ureja javno naročanje na splošnem področju, in Direktiva 2014/25/EU, ki ureja javno naročanje na infrastrukturnem področju, vsebujeta podobne rešitve, zato sta bili v slovenski pravni red preneseni z enim zakonom in njegovimi podzakonskimi akti.

Glede vprašanja (ne)dopustne spremembe oziroma dopolnitve ponudb obstaja obsežna sodna praksa sodišča EU. Slednja se je sicer oblikovala še na podlagi prej veljavne Direktive 2004/18/ES, ki pa eksplicitnih določb s tem v zvezi ni vsebovala. Za razliko od omenjene direktive pa nova Direktiva 2014/24/EU, ki je razveljavila Direktivo 2004/18/ES, v 56. členu vsebuje izrecna pravila o možnosti dopolnjevanja ponudb. Zakonodajalec je pri implementaciji zgoraj omenjenih direktiv delno omejil možnost spreminjanja in dopolnjevanja ponudb oziroma prijav po roku za oddajo. Glede na to, da ima naročnik diskrecijsko pravico, da se odloči, ali bo dopolnitev ponudbe v fazi izvedbe dopustil ali ne in da sedanje omejitve v slovenskem pravnem redu onemogočajo gospodarno ravnanje naročnikov, na drugi strani pa so sodbe sodišča EU že izoblikovale dobro prakso glede dopustnih omejitev, bo sprememba zakonodaje o javnem naročanju v tem delu v praksi naročnikom dejansko omogočila gospodarno ravnanje in manj sporov v postopkih pravnega varstva.

Ureditve v drugih nacionalnih pravnih redih so v veliki meri podobne slovenskemu pravnemu redu, torej ZJN-3, saj so države članice v svoje pravne rede zgoraj omenjene direktive (posebej Direktivo 2014/24/EU) že prenesle. Nacionalne ureditve glede možnosti dopolnjevanja ponudb tako variirajo predvsem glede dodatnih strogosti, ki so jih v določbe dodale države članice same.

5.1. Avstrija

V Avstriji je javno naročanje primarno urejeno v Bundesvergabegesetz 2018¹⁹ (v nadaljnjem besedilu: BvergG 2018), v ločenih zakonih pa je urejeno podeljevanje koncesij in javna naročila na obrambnem področju. Postopek, ko ponudnik predloži ponudbo, ki je pomanjkljiva oziroma nejasna, je urejen v 138. členu,²⁰ ki določa, da če se v ponudbi med proučitvijo (torej po odpiranju ponudb) odkrijejo nejasnosti oziroma če so te nejasnosti pomembne za oceno ponudb, mora naročnik od ponudnika zahtevati, da predloži zavezujoče pojasnilo. Pojasnila, ki jih ponudnik poda, ali kakršni koli dokazi, ki jih ponudnik predloži, so nato vključeni v dokumentacijo o pregledu ponudb. 139. člen BvergG 2018 nadalje določa, da so med odprtim ali omejenim postopkom dovoljena le pojasnila glede ustreznosti in podatkov za preverjanje ustreznosti cen, izpolnjevanje minimalnih zahtev javnega naročila in enakovrednost alternativnih ponudb ali sprememb ponudb. Pri alternativnih ponudbah in spremembah so dopustna pojasnila, ki se nanašajo na

¹⁹ Besedilo zakona dostopno avstrijskem pravno-informacijskem sistemu, URL:

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20010295> (27. 1. 2020).

²⁰ V Avstriji se za označevanje členov uporablja izraz paragraf, ki se ga označuje s simbolom §, vendar se v predlogu zakona pri vseh treh prikazih primerjalnopravne ureditve zaradi jasnosti uporablja izraz člen.

neizogibne tehnične spremembe majhnega obsega, posledično pa tudi manjše spremembe cen, dopustne ob upoštevanju splošnih načel javnega naročanja, opredeljenih v 20. členu BvergG 2018.

5.2. Danska

Na Danskem je javno naročanje primarno urejeno v Zakonu št. 1564 z dne 15. 12. 2015. Vprašanje pojasnjevanja ponudb je urejeno v 159. členu v 13. poglavju. Zakon se besedila 56. člena Direktive 2014/24/EU drži bolj natančno kot slovenski ZJN-3, naročniki lahko od ponudnikov zahtevajo, da v razumnem roku predložijo, dopolnijo ali pojasnijo ustrezne informacije ali dokumentacijo, kadar je ponudba nepopolna ali nepravilna oziroma manjkajo določeni dokumenti, pri čemer pri naknadni dopolnitvi oziroma pojasnilu ne sme priti do predložitve nove ponudbe. Zakon ne določa omejitev glede pojasnjevanja oziroma dopolnjevanja podatkov glede cen ali tehnične ponudbe, določa le, da lahko naročnik nemudoma zavrne ponudbo, če je že v javnem razpisu predvidel, da specifična napaka ali nepopolna dokumentacija v nekem delu pomeni zavrnitev ponudbe, konkretna ponudba pa vsebuje prav to specifično napako oziroma ne vsebuje vnaprej natančno določene dokumentacije.²¹ Danski zakon o javnem naročanju za razliko od četrtega odstavka 75. člena slovenskega ZJN-3 ne določa obvezne izključitve ponudnika iz posameznega postopka javnega naročanja, če je v zadnjih treh letih pred potekom roka za oddajo ponudb ali prijav pristojni organ te države ali druge države članice ali tretje države pri njem ugotovil najmanj dve kršitvi delovnopravne zakonodaje.²²

5.3. Hrvaška

Hrvaško pravo javnih naročil prav tako temelji na Direktivi 2014/24/EU, urejeno pa je primarno v Zakonu o javnoj nabavi (Narodne novine br. 120/2016; v nadaljnjem besedilu ZJN 2016). ZJN 2016 možnost dopolnjevanja formalno nepopolnih ponudb ureja v 293. členu, ki v prvem odstavku določa, da lahko naročnik, ko so informacije ali dokumentacija, ki jih je moral predložiti gospodarski subjekt, nepopolni ali napačni, upoštevajoč načela enakega obravnavanja in transparentnosti, od ponudnika zahteva, da dopolni ali pojasni ponudbo oziroma predloži informacije ali dokumentacijo v primernem roku, ki ni krajši od petih dni. Dopolnitev oziroma poprava ponudbe pri tem ne sme spremeniti vrstnega reda ponudnikov oziroma predstavljati nove ponudbe v smislu predmeta ponudbe. V primeru, da naročnik ponudnika ne pozove k dopolnitvi pomanjkljive ponudbe, mora razloge za to navesti v zapisniku o pregledu in oceni ponudb.²³ ZJN 2016 ne določa obvezne izključitve ponudnika iz posameznega postopka javnega naročanja, če je v zadnjih treh letih pred potekom roka za oddajo ponudb ali prijav pristojni organ te države ali druge države članice ali tretje države pri njem ugotovil najmanj dve kršitvi delovnopravne zakonodaje, kot to določa četrti odstavek 75. člena slovenskega ZJN-3.²⁴

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

Zakon ne bo imel drugih posledic.

²¹ Glej 159. člen danskega zakona o javnem naročanju, dostopno na URL: <https://www.en.kfst.dk/media/54435/the-public-procurement-act.pdf> (21. 1. 2020).

²² Glej 135. in 136. člen danskega zakona o javnem naročanju.

²³ Drugi in tretji odstavek 293. člena hrvaškega Zakona o javnoj nabavi, dostopno na URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2016_12_120_2607.html (21. 1. 2020).

²⁴ Glej 251.–254. člen hrvaškega Zakona o javnoj nabavi.

**7. NAVEDBA PREDSTAVNIKA PREDLAGATELJA, KI BO SODELOVAL PRI
DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES**

Pri delu Državnega zbora Republike Slovenije in njegovih delovnih teles bo na strani predlagatelja sodeloval državni svetnik Branko Tomažič.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15 in 14/18) se v 67. členu tretja alineja četrtega odstavka spremeni tako, da se glasi:

»- v primerih javnih naročil, ki niso zajeti v prvem odstavku 67.a člena, razvezni pogoj, ki se uresniči, če je naročnik seznanjen, da je sodišče s pravnomočno odločitvijo ugotovilo kršitev obveznosti iz drugega odstavka 3. člena tega zakona s strani izvajalca pogodbe o izvedbi javnega naročila ali njegovega podizvajalca. Razvezni pogoj se uresniči pod pogojem, da je od seznanitve s kršitvijo in do izteka veljavnosti pogodbe še najmanj šest mesecev, v primeru nastopanja s podizvajalci pa tudi, če zaradi ugotovljene kršitve pri podizvajalcu izvajalec ustrezno ne nadomesti ali zamenja tega podizvajalca v roku 30 dni od seznanitve s kršitvijo. V primeru izpolnitve razveznega pogoja se šteje, da je pogodba razvezana z dnem sklenitve nove pogodbe o izvedbi javnega naročila, naročnik pa mora nov postopek oddaje javnega naročila začeti nemudoma, vendar najkasneje v 30 dneh od seznanitve s kršitvijo. Če naročnik v tem roku ne začne novega postopka javnega naročila, se šteje, da je pogodba razvezana trideseti dan od seznanitve s kršitvijo.«.

2. člen

V 67.a členu se v drugem odstavku črta c) točka.

V tretjem odstavku se v drugem stavku besedilo »da nista izpolnjena razloga iz a) in c) točke« nadomesti z besedilom »da ni izpolnjen razlog iz a) točke«, v tretjem stavku pa se črta besedi »in c)«.

3. člen

V 75. členu se v devetem odstavku v prvem stavku za besedo »prvega« doda vejica in besedilo »b) točke četrtega«. V predzadnjem stavku se za besedo »prvi« doda vejica in besedilo »b) točko četrtega«.

4. člen

V 89. členu se šesti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(6) Ponudnik ne sme dopolnjevati ali popravljati tistih elementov ponudbe, ki vplivajo ali bi lahko vplivali na drugačno razvrstitev njegove ponudbe glede na preostale ponudbe, ki jih je naročnik prejel v postopku javnega naročanja.«.

5. člen

V 112. členu se v šestem odstavku pred besedilom »izreče tudi sankcija izločitve« vstavi beseda »lahko«.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

6. člen

(1) Postopki oddaje javnih naročil, za katere so bila obvestila o javnem naročilu poslana v objavo pred začetkom uporabe tega zakona se izvedejo po dosedanjih predpisih.

(2) Postopki oddaje javnih naročil, v katerih objava obvestila o javnem naročilu ni potrebna, se izvedejo po dosedanjih predpisih, če so bila povabila k oddaji ponudbe poslana gospodarskim subjektom pred začetkom uporabe tega zakona.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena lahko naročnik ob upoštevanju tega zakona spremeni dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila oziroma navedbe v objavljenem obvestilu o javnem naročilu in javno naročilo odda v skladu z določbami tega zakona, če še ni potekel rok za predložitev ponudb.

7. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu

V predlogu zakona 1. člen spreminja tretjo alinejo četrtega odstavka 67. člena ZJN-3. Pri tem ohrani podroben opis razveznega pogoja, ki ga je v ZJN-3 prinesla novela ZJN-3A, črta pa določilo, da se razvezni pogoj uresniči, če se naročnik seznaní, da je pristojni državni organ pri izvajalcu pogodbe ali njegovem podizvajalcu v času izvajanja pogodbe ugotovil najmanj dve kršitvi v zvezi s plačilom za delo, delovnim časom, počitki, opravljanjem dela na podlagi pogodb civilnega prava kljub obstoju elementov delovnega razmerja ali v zvezi z zaposlovanjem na črno in za kateri mu je bila s pravnomočno odločitvijo ali več pravnomočnimi odločitvami izrečena globa za prekršek. Razvezni pogoj namreč razveže pogodbo o izvedbi javnega naročila, naročnik pa mora nato začeti nov postopek oddaje javnega naročila.

V uvodu predloga zakona je že bilo poudarjeno, da sta omenjeni dve kršitvi na delovnopravnem področju lahko bagatelni oziroma se veliko hitreje pripetita gospodarskemu subjektu z večjim številom zaposlenih. Precej velikemu delu večjih gospodarskih subjektov (predvsem na gradbenem področju) precejšen del poslovanja predstavljajo prav pogodbe o izvedbi javnih naročil. Njihova izločitev iz trga javnega naročanja lahko ogrozi ne le obstoj samega subjekta, temveč tudi zaposlitve njihovih delavcev. Predvidena razveza pogodbe zmanjšuje pravno varnost, v težek položaj pa postavlja tudi naročnike, ki morajo ponovno začeti postopek javnega naročanja. Tretja alineja četrtega odstavka 67. člena ZJN-3 se spreminja tudi zato, ker je v predlogu zakona ohranjena omenjena sporna določba kot obligatoren razlog za izključitev ponudnika iz posameznega postopka javnega naročanja v točki b) četrtega odstavka 75. člena ZJN-3, vendar je predvidena sprememba devetega odstavka 75. člena ZJN-3, ki ponudniku omogoča, da predloži dokaze, da je sprejel zadostne ukrepe, s katerimi lahko dokaže svojo zanesljivost kljub obstoju razlogov za izključitev. Tovrstne kršitve so tako sanirane v samem postopku javnega naročanja, če pa do njih pride v času izvajanja pogodbe o javnem naročanju, pa bo kateri koli naročnik konkretnega ponudnika izločil v naslednjem (drugem) postopku javnega naročanja. Na ta način se zagotavlja sorazmernost sankcije, upošteva pa se predvsem dejstvo, da je število konkurentov na trgu javnih naročil v Republiki Sloveniji na nekaterih področjih precej majhno.

K 2. členu

V 67.a členu ZJN-3 se v drugem odstavku črta točka c), in sicer iz enakega razloga, kot je omenjeno že v obrazložitvi k 1. členu. Do kršitev delovnopravne zakonodaje in dvakratnega izreka globe lahko pri gospodarskih subjektih pride precej hitro, pri čemer na tem mestu ni predvidenega popravnega mehanizma. Teorija glede točke a), ki omenja kršitve davčnih obveznosti, meni, da so te relativno hitro popravljive, medtem ko se kršitev, določenih v točki c), ne da tako preprosto odpraviti.²⁵ Omeniti je treba tudi dejstvo, da je Ustavno sodišče v zadevi U-I-180/19 do končne odločitve začasno zadržalo izvrševanje točke c) drugega odstavka v zvezi s petim odstavkom 67.a člena in točke b) četrtega odstavka 75. člena ZJN-3. Treba je opozoriti, da je pri tem Ustavno sodišče določilo tudi način izvršitve odločitve o zadržanju izvrševanja točke b) četrtega odstavka 75. člena ZJN-3, s čimer je omililo škodljive posledice zadržanja.²⁶ Ustavno sodišče pa ni določilo načina izvršitve odločitve o zadržanju

²⁵ Žvipelj, Rejc, nav. delo.

²⁶ Glej 14. točko sklepa Ustavnega sodišča U-I-180/17 z dne 7. 11. 2019.

izvrševanja točke c) drugega odstavka 67.a člena, iz česar je moč razbrati, da meni, da začasno zadržanje omenjene določbe ne prinaša hujših posledic. Predlog zakona tako sledi omenjenemu sklepu Ustavnega sodišča in črta točko c) drugega odstavka 67. člena ZJN-3, ter za točko b) četrtega odstavka 75. člena ZJN-3 predvideva možnost gospodarskega subjekta, da dokaže svojo zanesljivost.

Poleg črtanja točke c) iz zgoraj omenjenih razlogov je treba spremeniti tretji odstavek 67.a člena, ki se navezuje na točki a) in c) prejšnjega drugega odstavka. Drugi odstavek 2. člena predlaganega zakona tako prilagodi besedilo tretjega odstavka 67.a člena na način, da se ta navezuje le še na točko a) drugega odstavka 67.a člena ZJN-3.

K 3. členu

Sprememba devetega odstavka 75. člena ZJN-3 omogoča gospodarskemu subjektu, da dokaže svojo zanesljivost. Ustavno sodišče je, kot rečeno, začasno zadržalo izvrševanje točke b) četrtega odstavka 75. člena ZJN-3 in določilo tudi način izvršitve odločitve o zadržanju izvrševanja. Določen način izvršitve je smiselno enak postopku v devetem odstavku 75. člena ZJN-3, ki gospodarskemu subjektu, ki je v enem od položajev iz prvega ali šestega odstavka 75. člena ZJN-3, omogoča, da lahko naročniku predloži dokaze, da je sprejel zadostne ukrepe, s katerimi lahko dokaže svojo zanesljivost kljub obstoju razlogov za izključitev iz posameznega postopka javnega naročanja. Opozoriti je treba tudi na 13. točko sklepa Ustavnega sodišča U-I-180/19, v kateri je Ustavno sodišče poudarilo, da obstaja več drugih institutov, ki gospodarske subjekte odvrtačajo od kršitev pravic delavcev, na primer XXII. poglavje KZ-1, IX. poglavje ZDR-1, XII. poglavje ZUTD in VI. poglavje ZPDZC-1. Prav odvrtačanje kršitev delovnopravne zakonodaje je bil po mnenju Ustavnega sodišča med drugim temeljni cilj, ki ga je zasledoval zakonodajalec z izpodbijano ureditvijo izključitvenega razloga in razveznega pogoja. Ob tem Ustavno sodišče opozarja, da je že ob uporabi ostalih določb ZJN-3 mogoče doseči, da naročnik ne izbere tistega ponudnika, ki krši delovno zakonodajo, npr. z uporabo fakultativnega izključitvenega razloga iz šestega odstavka 75. člena ZJN-3, ki omogoča izključitev ponudnika, če lahko naročnik na kakršen koli način izkaže kršitev obveznosti iz drugega odstavka 3. člena tega zakona, med katerimi so tudi kršitve delovne zakonodaje. Temeljni zakonodajalčev cilj spodbujanja socialno odgovornega javnega naročanja je mogoče v določeni meri doseči že brez izpodbijane ureditve.²⁷

Predlog zakona sicer uporabo devetega odstavka 75. člena ZJN-3 za primere točke b) četrtega odstavka predpisuje na ne najbolj optimalen način, saj je v obstoječe zakonsko besedilo težje vstaviti, da se nanaša zgolj na točko b) četrtega odstavka in ne na celoten četrti odstavek. Slednja rešitev bi pripeljala do nenavadnega položaja, ko bi gospodarski subjekt lahko svojo zanesljivost dokazoval kljub dejstvu, da je uvrščen v evidenco ponudnikov z negativnimi referencami, na katero ga je uvrstilo sodišče. Predlog zakona tako mora določiti, da se deveti odstavek po novem (poleg prvega in šestega odstavka) nanaša zgolj na točko b) četrtega odstavka, čeravno je zato besedilo nekoliko nerodno formulirano. Možna bi bila tudi drugačna rešitev, ki bi omenjeni točki b) preprosto dodala besedilo iz 5. točke izreka sklepa U-I-180/19, v kateri je Ustavno sodišče do svoje končne odločitve določilo način uporabe določbe. Tovrstna rešitev bi prinesla podvajanje z devetim odstavkom 75. člena ZJN-3, saj se

---

²⁷ 13. točka sklepa Ustavnega sodišča U-I-180/17 z dne 7. 11. 2019.

besedilo odstavka v precejšni meri ujema z besedilom 5. točke izreka omenjenega sklepa, poleg tega bi se že tako obsežen 75. člen ZJN-3 po nepotrebnem še dodatno povečal, kar je v nasprotju z načelom jasnosti in določnosti predpisov.

Predlagano ureditev, ki določa uporabo devetega odstavka 75. člena ZJN-3 za kršitve iz točke b) četrtega odstavka, podpira tudi dejstvo, da se omenjeni deveti odstavek uporablja tudi za prvi odstavek 75. člena ZJN-3, ki določa, da mora naročnik iz sodelovanja v postopku javnega naročanja izključiti gospodarski subjekt, če pri preverjanju v skladu s 77., 79. in 80. členom ZJN-3 ugotovi ali je drugače seznanjen, da je bila gospodarskemu subjektu ali osebi, ki je članica upravnega, vodstvenega ali nadzornega organa tega gospodarskega subjekta ali ki ima pooblastila za njegovo zastopanje ali odločanje ali nadzor v njem, izrečena pravnomočna sodba, ki ima elemente nekaterih kaznivih dejanj, ki so opredeljena v KZ-1. Prvi odstavek nato našteje, za katera kazniva dejanja pride obvezna izključitev v poštev. Glede na to, da lahko gospodarski subjekt v skladu z devetim odstavkom 75. člena ZJN-3 dokaže svojo zanesljivost kljub obstoju resnih okoliščin iz omenjenega prvega odstavka istega člena, je toliko manj razlogov, da deveti odstavek ne bi veljal še za točko b) četrtega odstavka 75. člena ZJN-3.

K 4. členu

Sprememba 89. člena ZJN-3 sledi sodni praksi Sodišča Evropske unije, Direktivi 2014/24/EU ter priporočilom in komentarjem teorije. Trenutna ureditev v ZJN-3 namreč vnaša negotovost in vodi v preveč restriktivno razumevanje, katera ponudba je dovoljena in katera ne. V predlogu zakona je zato predvideno, da se črtata prva in druga alineja šestega odstavka 89. člena ZJN-3, za kateri teorija meni, da sta nepotrebni in zgolj otežujeta razlago o dovoljenih popravkih, morebitni tovrstni primeri pa so zaobjeti že v tretji alineji.²⁸ Skladno s črtanjem ostaja le tretja alineja, zato predlog zakona šesti odstavek 89. člena ZJN-3 spremeni na način, da določi novo besedilo, ki ne dovoljuje dopolnjevanja ali popravljanja tistih elementov ponudbe, ki vplivajo ali bi lahko vplivali na drugačno razvrstitev njegove ponudbe glede na preostale ponudbe, ki jih je naročnik prejel v postopku javnega naročanja. Na ta način so torej dovoljeni tudi tisti popravki in dopolnitve delov ponudbe, ki se sicer navezujejo na ceno ali tehnične specifikacije, vendar v ničemer ne vplivajo na vrstni red ponudnikov. Ponudniku je omogočena zgolj možnost, da formalno nepopolno ponudbo, ki npr. v enem delu ponudbe ne pojasnjuje cene dovolj natančno, a je skupna cena ponudbe vseeno razvidna, popravi oz. dopolni do te mere, da bo naročnik njegovo ponudbo lahko upošteval in jo, če je ekonomsko najugodnejša, tudi izbral. Ponovno je treba poudariti, da se s popravkom vrstni red ponudnikov ne bo smel spremeniti.

Namen spremembe šestega odstavka 89. člena je v tem, da se prepreči izločitev ekonomsko najugodnejšega ponudnika ali pritožbe neizbranih ponudnikov na izbrano najugodnejšo ponudbo, ki v nekem delu sicer ni popolna, vendar njena dopolnitev ne bi vplivala na vrstni red. Preprečiti se želi primere iz prakse, kjer dopolnjevanje, ki je trenutno nedopustno v skladu s šestim odstavkom 89. člena, prepreči izbiro ekonomsko najugodnejše ponudbe. Primeroma je moč navesti odločitev Državne revizijske komisije št. 018-166/2018-23 z dne 19. 11. 2018, v kateri se presoja odločitev Družbe za avtoceste v Republiki Sloveniji (v nadaljnjem besedilu: DARS) o

---

²⁸ Kranjc, nav. delo, str. 72.

izbiri izvajalca (ponudnika) za javno naročilo Izgradnja vzhodne cevi avtocestnega predora Karavanke, kjer je bil izbran ponudnik iz Turčije – Cengiz İnşaat Sanayi Ve Ticaret, a. s. Trije neizbrani ponudniki so vložili zahteve za revizijo, Državna revizijska komisija pa je nato naročnikovo odločitev o izbiri razveljavila. Naročniku se je očitalo, da je dopustil dopolnitve v določenih prilogah po izteku roka za oddajo ponudbe. Izbrani ponudnik je namreč v delu ponudbe le pojasnjeval kalkulacijo za cene na enoto, Državna revizijska komisija pa je zato zatrjevala, da manjkajoči podatek v prilogi onemogoča analizo cene. Po mnenju teorije to sicer drži, vendar se postavlja vprašanje, ali je analiza posamezne enote sploh relevantna za naročnika, ki ponudnike izbira glede na ponudbeno ceno. Slednjo pa bi izbrani ponudnik tako ali tako moral izpolniti, tudi če bi bila cena neke posamezne enote zanj višja, kot je sprva izračunal. Sodišče Evropske unije je v primeru T-195/08 pojasnilo, da če je manjkajoči podatek razviden iz določenega mesta ponudbe, je dovoljeno ta isti podatek kot manjkajoči vstaviti v drugi del ponudbe, torej tja, kjer manjka. Odločitev Državne revizijske komisije bi bila torej lahko drugačna, tako pa je moral DARS ob dejstvu, da je tudi v drugih ponudbah odkril pomanjkljivosti, odprti postopek končati brez izbire.²⁹ Ironija je, da je bil decembra 2019 v ponovljenem postopku s pogajanjem ponovno izbran isti ponudnik, vendar se ostali ponudniki tokrat na srečo niso pritožili. Čas in denar je torej izgubil predvsem naročnik. Spremenjeni šesti odstavek 89. člena bo onemogočal prav tovrstne primere, saj bi bila v tem konkretnem primeru takšna dopolnitev (glede cene) popolnoma dopustna, ker ne bi vplivala na vrstni red ponudnikov. Predlagana sprememba ob upoštevanju tovrstne prakse vodi v povečano učinkovitost in gospodarnost javnega naročanja.

K 5. členu

V 112. členu ZJN-3 predlog zakona spreminja šesti odstavek na način, da sodišču omogoča diskrecijo, ali bo za prekrške iz 2. ali 5. točke prvega odstavka ali 1. točke drugega odstavka 112. člena ZJN-3 ponudniku ali kandidatu iz prvega, tretjega ali četrtega odstavka oziroma podizvajalcu iz drugega, tretjega ali četrtega odstavka 112. člena ZJN-3 izreklo sankcijo izločitve iz postopkov naročanja³⁰, kar bi, glede na drugi odstavek 110. člena ZJN-3, pomenilo uvrstitev v evidenco gospodarskih subjektov z negativnimi referencami. V uvodu je obrazloženo, zakaj je tovrsten avtomatizem v praksi nesorazmeren, čemur pritruje tudi Ministrstvo za javno upravo.³¹ Predlog zakona zato v dikcijo šestega odstavka 112. člena ZJN-3 vstavlja besedo »lahko«, kar bo sodišču, ki sankcijo izločitve izreka, omogočilo, da glede na okoliščine in težo prekrška, presodi, ali bo ponudnika (oziroma podizvajalca) uvrstilo na seznam ponudnikov z negativnimi referencami. Pri tem je treba razmisliti tudi o kontekstu velikosti Republike Slovenije, kjer lahko vsaka izločitev ponudnika za tri ali pet let bistveno zmanjša konkurenco na posameznem področju javnih naročil, kar negativno vpliva na cene ponudb v postopkih javnih naročil. Sodišče bo tako moralo vsakič posebej presoјati, ali je omenjeni ukrep, torej uvrstitev ponudnika na seznam ponudnikov z negativnimi referencami za tri oziroma pet let, sploh sorazmeren posegom v svobodno gospodarsko pobudo ponudnikov. Sodišče bo svojo presojo opravilo na podlagi testa sorazmernosti, ki obsega presojo treh vidikov posega:

²⁹ Prav tam, str. 79–80.

³⁰ Ponudnik je iz postopkov javnega naročanja izločen za dobo treh let od pravnomočnosti odločbe o prekršku, če je predmet naročila blago ali storitev, ter za dobo petih let od pravnomočnosti odločbe o prekršku, če je predmet naročila gradnja.

³¹ Odgovor Ministrstva za javno upravo Državnemu svetu Republike Slovenije, glej opombo št. 8.

1. ali je poseg (torej izločitev iz postopkov javnega naročanja) sploh nujen v smislu, da cilja ni mogoče doseči brez kateregakoli drugega posega nasploh oziroma da cilja ni mogoče doseči brez omenjenega posega s kakšnim drugim, ki bi bil po svoji naravi blažji (npr. z globo, predvideno v 112. členu ZJN-3);
2. ali je omenjeni poseg primeren za dosego zasledovanega cilja v tem smislu, da je zasledovani cilj s posegom dejansko mogoče doseči; če ga ni mogoče doseči, poseg ni primeren;
3. ali je teža posledic ocenjevanega posega v prizadeto pravico proporcionalna vrednosti zasledovanega cilja oziroma koristim, ki bodo zaradi posega nastale (načelo sorazmernosti v ožjem pomenu oziroma načelo proporcionalnosti).

Sodišče bo na podlagi opravljenega testa sorazmernosti lahko ocenilo, ali je tako huda sankcija, kakršna je predvidena v šestem odstavku 112. člena ZJN-3, zares potrebna.

K 6. členu

Člen določa, da se postopki oddaje javnih naročil, za katere so bila obvestila o javnem naročilu poslana v objavo že pred začetkom uporabe tega zakona, izvedejo po dosedanjih predpisih. Prav tako člen predvideva, da se postopki oddaje javnih naročil, v katerih objava obvestila o javnem naročilu ni potrebna, izvedejo po dosedanjih predpisih, če so bila povabila k oddaji ponudbe poslana gospodarskim subjektom pred začetkom uporabe tega zakona. 6. člen predloga zakona vseeno predvideva izjemo od teh določb, ki naročniku omogoča, da ob upoštevanju predloga zakona spremeni dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila oziroma navedbe v objavljenem obvestilu o javnem naročilu in javno naročilo odda v skladu z določbami že spremenjenega ZJN-3, če še ni potekel rok za predložitev ponudb. S tem člen ureja prehodno obdobje uveljavitve predloga zakona na način, da naročniku omogoči izbiro bolj učinkovitega postopka.

K 7. členu

Člen določa začetek veljavnosti in uporabe predlaganega zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

67. člen (dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila)

(1) Dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila naročnik objavi na portalu javnih naročil ali prek njega, razen če oddaja naročilo po postopku s pogajanjem brez predhodne objave ali konkurenčnem postopku s pogajanjem, v katerem v skladu z b) točko prvega odstavka 44. člena tega zakona uporabi izjemo pri objavi obvestila o naročilu. Dokumentacija vsebuje najmanj tiste podatke, ki jih zahteva ta zakon, ter osnutek pogodbe o izvedbi javnega naročila. Kot del te dokumentacije se štejejo tudi informacije, ki jih posreduje naročnik gospodarskim subjektom, sodelujočim v postopku javnega naročanja.

(2) Po izteku roka za prejem ponudb naročnik ne sme več spreminjati ali dopolnjevati dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. Informacije, ki jih posreduje naročnik gospodarskim subjektom na portalu javnih naročil ali prek njega, se štejejo za spremembo, dopolnitev ali pojasnilo dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, če iz vsebine informacij izhaja, da se z njimi spreminja ali dopolnjuje ta dokumentacija ali če se s pojasnilom odpravlja dvomnost navedbe v tej dokumentaciji.

(3) Pogodba o izvedbi javnega naročila in okvirni sporazum, ki ju podpišeta naročnik in izbrani ponudnik, v bistvenih delih ne smeta odstopati od osnutka pogodbe iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, razen če je bila v postopku oddaje javnega naročila posamezna določba osnutka pogodbe predmet pogajanj med naročnikom in ponudnikom.

(4) Pogodba o izvedbi javnega naročila in okvirni sporazum morata vsebovati:

- dejansko vrednost celotnega javnega naročila, v utemeljenih primerih, pri katerih dejanske vrednosti ni mogoče določiti, pa ocenjeno vrednost javnega naročila;
- rok veljavnosti pogodbe ali okvirnega sporazuma;
- v primerih javnih naročil, ki niso zajeti v prvem odstavku 67.a člena, razvezni pogoji, ki se uresniči, če je naročnik seznanjen, da je sodišče s pravnomočno odločitvijo ugotovilo kršitev obveznosti iz drugega odstavka 3. člena tega zakona s strani izvajalca pogodbe o izvedbi javnega naročila ali njegovega podizvajalca ali če je naročnik seznanjen, da je pristojni državni organ pri izvajalcu pogodbe ali njegovem podizvajalcu v času izvajanja pogodbe ugotovil najmanj dve kršitvi v zvezi s plačilom za delo, delovnim časom, počitki, opravljanjem dela na podlagi pogodb civilnega prava kljub obstoju elementov delovnega razmerja ali v zvezi z zaposlovanjem na črno in za kateri mu je bila s pravnomočno odločitvijo ali več pravnomočnimi odločitvami izrečena globa za prekršek. Razvezni pogoji se uresniči pod pogojem, da je od seznanitve s kršitvijo in do izteka veljavnosti pogodbe še najmanj šest mesecev, v primeru nastopanja s podizvajalci pa tudi, če zaradi ugotovljene kršitve pri podizvajalcu izvajalec ustrezno ne nadomesti ali zamenja tega podizvajalca v roku 30 dni od seznanitve s kršitvijo. V primeru izpolnitve razveznega pogoja se šteje, da je pogodba razvezana z dnem sklenitve nove pogodbe o izvedbi javnega naročila, naročnik pa mora nov

postopek oddaje javnega naročila začeti nemudoma, vendar najkasneje v 30 dneh od seznanitve s kršitvijo. Če naročnik v tem roku ne začne novega postopka javnega naročila, se šteje, da je pogodba razvezana trideseti dan od seznanitve s kršitvijo.

67.a člen
(posebna določba za javna naročila za izvajanje podpornih aktivnosti naročnika)

(1) Naročnik določbe tega člena upošteva kadar gre za javno naročilo storitve, ki jih zajemajo kode CPV: 50700000-2 do 50760000-0, 55300000-3 do 55400000-4, 55410000-7 do 55512000-2, 55520000-1 do 55524000-9, 60100000-9 do 60183000-4, 70330000-3, 79713000-5, 90600000-3 do 90690000-0 in 90900000-6 do 90919300-5, in je pogodba o izvedbi javnega naročila ali okvirni sporazum sklenjen z veljavnostjo najmanj enega leta.

(2) Pri izvajanju pogodbe o izvedbi javnega naročila ali okvirnega sporazuma v primerih iz prvega odstavka tega člena naročnik periodično, po izteku vsakih šest mesecev od sklenitve pogodbe ali okvirnega sporazuma preveri, ali je na dan tega preverjanja izpolnjena ena ali več naslednjih okoliščin:

- a) izvajalec ali njegov podizvajalec ne izpolnjuje obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, ki jih pobira davčni organ v skladu s predpisi države, v kateri ima sedež, ali predpisi države naročnika, če vrednost teh neplačanih zapadlih obveznosti na dan preverjanja znaša 50 eurov ali več. Šteje se, da izvajalec ali njegov podizvajalec ne izpolnjuje obveznosti iz prejšnjega stavka tudi, če na dan preverjanja ni imel predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjih petih let do dne preverjanja,
- b) je izvajalec ali njegov podizvajalec izločen iz postopkov oddaje javnih naročil zaradi uvrstitve v evidenco gospodarskih subjektov z negativnimi referencami,
- c) je v zadnjih treh letih pred dnevom tega preverjanja pristojni organ Republike Slovenije ali druge države članice ali tretje države pri izvajalcu ali njegovemu podizvajalcu ugotovil najmanj dve kršitvi v zvezi s plačilom za delo, delovnim časom, počitki, opravljanjem dela na podlagi pogodb civilnega prava kljub obstoju elementov delovnega razmerja ali v zvezi z zaposlovanjem na črno, za kateri mu je bila s pravnomočno odločitvijo ali več pravnomočnimi odločitvami izrečena globa za prekršek.

(3) Preverjanje iz prejšnjega odstavka naročnik izvede s pridobitvijo podatkov iz uradnih evidenc. Če je izvajalec ali njegov podizvajalec pravna oseba, s sedežem v drugi državi članici ali tretji državi je, ne glede na prejšnji stavek, izvajalec dolžan zase in za svojega podizvajalca v roku petih dni po poteku vsakih šest mesecev od sklenitve pogodbe ali okvirnega sporazuma kot dokazilo, da nista izpolnjena razloga iz a) in c) točke prejšnjega odstavka, naročniku posredovati potrdilo, ki ga izda pristojni organ v drugi državi članici ali tretji državi. Če država članica ali tretja država teh potrdil ne izdaja ali če ti ne zajemajo vseh primerov iz a) in c) točke prejšnjega odstavka, jih je mogoče nadomestiti z zapriseženo izjavo, če ta v državi članici ali tretji državi ni predvidena, pa z izjavo določene osebe, dano pred pristojnim sodnim ali upravnim organom, notarjem ali pred pristojno poklicno ali trgovinsko organizacijo v matični državi te osebe ali v državi, v kateri ima sedež

gospodarski subjekt. Če izvajalec s sedežem v drugi državi članici ali tretji državi dokazila iz tega odstavka ne dostavi v roku petih dni po poteku vsakih šest mesecev od sklenitve pogodbe ali okvirnega sporazuma, se šteje, da je izvajalec ali podizvajalec v enakem položaju, kot če bi bile izpolnjene okoliščine iz drugega odstavka tega člena.

(4) Naročnik v primeru izpolnitve okoliščine iz drugega odstavka tega člena o tem v roku petih dni obvesti izvajalca ali stranko okvirnega sporazuma. Če je izpolnjena okoliščina iz drugega odstavka tega člena pri izvajalcu, naročnik takoj, vendar najkasneje 30 dni od poteka roka za preverjanje iz drugega odstavka tega člena začne nov postopek javnega naročanja, razen v primeru okvirnega sporazuma sklenjenega z več gospodarskimi subjekti. Če je izpolnjena okoliščina iz drugega odstavka tega člena pri podizvajalcu, lahko izvajalec v roku desetih dni po prejemu obvestila iz prvega stavka tega odstavka zamenja podizvajalca v skladu s 94. členom tega zakona, če ta zamenjava ne predstavlja bistvene spremembe pogodbe. Če izvajalec v roku desetih dni po prejemu obvestila naročniku ne predlaga novega podizvajalca ali če naročnik v skladu s 94. členom tega zakona pravočasno predlaganega novega podizvajalca zavrne, naročnik takoj, vendar najkasneje 45 dni od poteka roka za preverjanje iz drugega odstavka tega člena začne nov postopek javnega naročila.

(5) Pogodba o izvedbi javnega naročila in okvirni sporazum za izvedbo javnega naročila iz prvega odstavka tega člena mora vsebovati določilo, da je pogodba ali okvirni sporazum sklenjen pod razveznim pogojem, ki se v primeru izpolnitve okoliščin iz drugega odstavka tega člena ter ob upoštevanju prejšnjega odstavka uresniči z dnem sklenitve nove pogodbe ali okvirnega sporazuma o izvedbi javnega naročila za predmetno naročilo. Če je okvirni sporazum sklenjen z več gospodarskimi subjekti, razvezni pogoj učinkuje le za gospodarski subjekt, za katerega je izpolnjena okoliščina iz drugega odstavka tega člena. V tem primeru se razvezni pogoj uresniči trideseti dan po izvedenem preverjanju o izpolnitvi okoliščin iz drugega odstavka tega člena.

(6) Naročnik lahko ravna v skladu s tem členom tudi v primeru javnih naročil, ki niso zajeta v prvem odstavku tega člena. V tem primeru razvezni pogoj vključuje v vzorec pogodbe o izvedbi javnega naročila ali okvirnega sporazuma.

75. člen **(razlogi za izključitev)**

(1) Naročnik mora iz sodelovanja v postopku javnega naročanja izključiti gospodarski subjekt, če pri preverjanju v skladu s 77., 79. in 80. členom tega zakona ugotovi ali je drugače seznanjen, da je bila gospodarskemu subjektu ali osebi, ki je članica upravnega, vodstvenega ali nadzornega organa tega gospodarskega subjekta ali ki ima pooblastila za njegovo zastopanje ali odločanje ali nadzor v njem, izrečena pravnomočna sodba, ki ima elemente naslednjih kaznivih dejanj, ki so opredeljena v Kazenskem zakoniku (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo in 54/15; v nadaljnjem besedilu: KZ-1):

- terorizem (108. člen KZ-1),
- financiranje terorizma (109. člen KZ-1),
- ščuvanje in javno poveličevanje terorističnih dejanj (110. člen KZ-1),

- novačenje in usposabljanje za terorizem (111. člen KZ-1),
- spravljanje v suženjsko razmerje (112. člen KZ-1),
- trgovina z ljudmi (113. člen KZ-1),
- sprejemanje podkupnine pri volitvah (157. člen KZ-1),
- kršitev temeljnih pravic delavcev (196. člen KZ-1),
- goljufija (211. člen KZ-1),
- protipravno omejevanje konkurence (225. člen KZ-1),
- povzročitev stečaja z goljufijo ali nevestnim poslovanjem (226. člen KZ-1),
- oškodovanje upnikov (227. člen KZ-1),
- poslovna goljufija (228. člen KZ-1),
- goljufija na škodo Evropske unije (229. člen KZ-1),
- preslepitev pri pridobitvi in uporabi posojila ali ugodnosti (230. člen KZ-1),
- preslepitev pri poslovanju z vrednostnimi papirji (231. člen KZ-1),
- preslepitev kupcev (232. člen KZ-1),
- neupravičena uporaba tuje oznake ali modela (233. člen KZ-1),
- neupravičena uporaba tujega izuma ali topografije (234. člen KZ-1),
- ponaređitev ali uničenje poslovnih listin (235. člen KZ-1),
- izdaja in neupravičena pridobitev poslovne skrivnosti (236. člen KZ-1),
- zloraba informacijskega sistema (237. člen KZ-1),
- zloraba notranje informacije (238. člen KZ-1),
- zloraba trga finančnih instrumentov (239. člen KZ-1),
- zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti (240. člen KZ-1),
- nedovoljeno sprejemanje daril (241. člen KZ-1),
- nedovoljeno dajanje daril (242. člen KZ-1),
- ponarejanje denarja (243. člen KZ-1),
- ponarejanje in uporaba ponarejenih vrednotnic ali vrednostnih papirjev (244. člen KZ-1),
- pranje denarja (245. člen KZ-1),
- zloraba negotovinskega plačilnega sredstva (246. člen KZ-1),
- uporaba ponarejenega negotovinskega plačilnega sredstva (247. člen KZ-1),
- izdelava, pridobitev in odtujitev pripomočkov za ponarejanje (248. člen KZ-1),
- davčna zatajitev (249. člen KZ-1),
- tihotapstvo (250. člen KZ-1),
- zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic (257. člen KZ-1),
- oškodovanje javnih sredstev (257.a člen KZ-1),
- izdaja tajnih podatkov (260. člen KZ-1),
- jemanje podkupnine (261. člen KZ-1),
- dajanje podkupnine (262. člen KZ-1),
- sprejemanje koristi za nezakonito posredovanje (263. člen KZ-1),
- dajanje daril za nezakonito posredovanje (264. člen KZ-1),
- hudodelsko združevanje (294. člen KZ-1).

(2) Naročnik mora iz sodelovanja v postopku javnega naročanja izključiti tudi gospodarski subjekt, če pri preverjanju v skladu s 77., 79. in 80. členom tega zakona ugotovi, da gospodarski subjekt ne izpolnjuje obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, ki jih pobira davčni organ v skladu s predpisi države, v kateri ima sedež, ali predpisi države naročnika, če vrednost teh neplačanih zapadlih obveznosti na dan oddaje ponudbe ali prijave znaša 50 eurov ali več. Šteje se, da gospodarski subjekt ne izpolnjuje obveznosti iz prejšnjega stavka tudi, če na dan oddaje ponudbe ali prijave ni imel

predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjih petih let do dne oddaje ponudbe ali prijave.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena pa naročniku izjemoma iz sodelovanja v postopku javnega naročanja ni treba izključiti gospodarskega subjekta, če oddajo javnega naročila temu ponudniku upravičujejo tako pomembni razlogi, povezani z javnim interesom, kot so javno zdravje, življenje ljudi ali varstvo okolja.

(4) Naročnik mora iz posameznega postopka javnega naročanja izključiti gospodarski subjekt:

- a) če je ta na dan, ko poteče rok za oddajo ponudb ali prijav, izločen iz postopkov oddaje javnih naročil zaradi uvrstitve v evidenco gospodarskih subjektov z negativnimi referencami;
- b) če je v zadnjih treh letih pred potekom roka za oddajo ponudb ali prijav pristojni organ Republike Slovenije ali druge države članice ali tretje države pri njem ugotovil najmanj dve kršitvi v zvezi s plačilom za delo, delovnim časom, počitki, opravljanjem dela na podlagi pogodb civilnega prava kljub obstoju elementov delovnega razmerja ali v zvezi z zaposlovanjem na črno, za kateri mu je bila s pravnomočno odločitvijo ali več pravnomočnimi odločitvami izrečena globa za prekršek.

(5) Ne glede na prvi, drugi in četrti odstavek tega člena naročniku iz č) ali d) točke prvega odstavka 9. člena tega zakona v postopek javnega naročanja ni treba vključiti razlogov za izključitev iz prvega, drugega in četrtega odstavka tega člena. Če katerega od teh razlogov vključi, pa ga mora navesti v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ali obvestilu, ki se uporabi kot sredstvo za objavo povabila k sodelovanju.

(6) Naročnik lahko iz sodelovanja v postopku javnega naročanja izključi gospodarski subjekt tudi v naslednjih primerih, pri čemer v primerih iz č), d), g) in h) točke tega odstavka lahko izključi gospodarski subjekt ne glede na to, ali je takšno izključitev predvidel v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila:

- a) če lahko naročnik na kakršen koli način izkaže kršitev obveznosti iz drugega odstavka 3. člena tega zakona;
- b) če se je nad gospodarskim subjektom začel postopek zaradi insolventnosti ali prisilnega prenehanja po zakonu, ki ureja postopek zaradi insolventnosti in prisilnega prenehanja, ali postopek likvidacije po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, če njegova sredstva ali poslovanje upravlja upravitelj ali sodišče, ali če so njegove poslovne dejavnosti začasno ustavljene, ali če se je v skladu s predpisi druge države nad njim začel postopek ali pa je nastal položaj z enakimi pravnimi posledicami;
- c) če lahko naročnik z ustreznimi sredstvi izkaže, da je gospodarski subjekt zagrešil hujšo kršitev poklicnih pravil, zaradi česar je omajana njegova integriteta;
- č) če lahko naročnik upravičeno sklepa, da je gospodarski subjekt z drugimi gospodarskimi subjekti sklenil dogovor, katerega cilj ali učinek je preprečevati, omejevati ali izkrivljati konkurenco. Šteje se, da je sklepanje naročnika iz prejšnjega stavka upravičeno, če organ, pristojen za varstvo konkurence, na podlagi prijave naročnika v 15 dneh naročniku sporoči, da bo uvedel postopek ugotavljanja kršitve;
- d) če nasprotja interesov iz tretjega odstavka 91. člena tega zakona ni mogoče učinkovito odpraviti z drugimi, blažjimi ukrepi;

- e) če izkrivljanja konkurence zaradi predhodnega sodelovanja gospodarskih subjektov pri pripravi postopka javnega naročanja v skladu s 65. členom tega zakona ni mogoče učinkovito odpraviti z drugimi, blažjimi ukrepi;
- f) če so se pri gospodarskem subjektu pri prejšnji pogodbi o izvedbi javnega naročila ali prejšnji koncesijski pogodbi, sklenjeni z naročnikom, pokazale precejšnje ali stalne pomanjkljivosti pri izpolnjevanju ključne obveznosti, zaradi česar je naročnik predčasno odstopil od prejšnjega naročila oziroma pogodbe ali uveljavljal odškodnino ali so bile izvedene druge primerljive sankcije;
- g) če je gospodarski subjekt kriv dajanja resnih zavajajočih razlag pri dajanju informacij, zahtevanih zaradi preverjanja obstoja razlogov za izključitev ali izpolnjevanja pogojev za sodelovanje, ali če ni razkril teh informacij ali če ne more predložiti dokazil, ki se zahtevajo v skladu z 79. členom tega zakona;
- h) če je gospodarski subjekt poskusil neupravičeno vplivati na odločanje naročnika ali pridobiti zaupne informacije, zaradi katerih bi lahko imel neupravičeno prednost v postopku javnega naročanja, ali iz malomarnosti predložiti zavajajoče informacije, ki bi lahko pomembno vplivale na odločitev o izključitvi, izboru ali oddaji javnega naročila.

(7) Ne glede na določila b) točke prejšnjega odstavka se naročnik lahko odloči, da iz postopka javnega naročanja ne izključi gospodarskega subjekta, pri katerem je sodišče pravnomočno odločilo o potrditvi prisilne poravnave.

(8) Naročnik iz postopka javnega naročanja kadar koli v postopku izključi gospodarski subjekt, če se izkaže, da je pred ali med postopkom javnega naročanja ta subjekt glede na storjena ali neizvedena dejanja v enem od položajev iz prvega, drugega ali četrtega odstavka tega člena. Naročnik pa lahko kadar koli v postopku izključi tudi gospodarski subjekt, če se izkaže, da je pred ali med postopkom javnega naročanja ta subjekt glede na storjena ali neizvedena dejanja v enem od položajev iz šestega odstavka tega člena.

(9) Gospodarski subjekt, ki je v enem od položajev iz prvega ali šestega odstavka tega člena, lahko naročniku predloži dokaze, da je sprejel zadostne ukrepe, s katerimi lahko dokaže svojo zanesljivost kljub obstoju razlogov za izključitev. Za zadostne ukrepe šteje plačilo ali zaveza plačati nadomestilo za vso škodo, povzročeno s kaznivim dejanjem ali kršitvijo, aktivno sodelovanje s preiskovalnimi organi za celotno razjasnitev dejstev in okoliščin ter sprejetje konkretnih tehničnih, organizacijskih in kadrovskih ukrepov, ustreznih za preprečitev nadaljnjih kaznivih dejanj ali kršitev. Pri ocenjevanju ukrepov, ki jih sprejme gospodarski subjekt, naročnik upošteva resnost in posebne okoliščine kaznivega dejanja ali kršitve. Če naročnik oceni, da dokazi, ki jih je predložil gospodarski subjekt, zadoščajo, gospodarskega subjekta ne glede na prvi in šesti odstavek tega člena ne izključi iz postopka javnega naročanja. Če naročnik oceni, da ukrepi ne zadoščajo, gospodarskemu subjektu pošlje utemeljitev takšne odločitve.

(10) Gospodarski subjekt, ki je bil iz sodelovanja v postopkih javnega naročanja ali postopkih za podelitev koncesije izključen na podlagi pravnomočne sodbe ali odločbe o prekršku, ki učinkuje v Republiki Sloveniji, v času trajanja izključitve ni upravičen do uporabe možnosti iz prejšnjega odstavka tega člena.

(11) Kadar pravnomočna sodba za kaznivo dejanje iz prvega odstavka tega člena ne določa trajanja izključitve iz postopkov javnega naročanja in naročnik oceni,

da ukrepi, ki jih je gospodarski subjekt sprejel v skladu z devetim odstavkom tega člena, niso zadostni, naročnik gospodarski subjekt izloči iz postopka javnega naročanja, če od datuma izreka pravnomočne sodbe za kaznivo dejanje iz prvega odstavka tega člena še ni preteklo pet let. Naročnik izloči gospodarski subjekt iz postopka javnega naročanja iz razloga iz šestega odstavka tega člena, če od datuma dejanja ali dogodka iz šestega odstavka tega člena še ni preteklo tri leta in naročnik oceni, da ukrepi, ki jih je gospodarski subjekt sprejel v skladu z devetim odstavkom tega člena, niso zadostni.

89. člen

(pregled in ocenjevanje ponudb ter način oddaje javnega naročila)

(1) Naročnik odda javno naročilo na podlagi meril ob upoštevanju določb 84., 85. in 86. člena tega zakona po tem, ko preveri, da so izpolnjeni naslednji pogoji:

- a) ponudba je skladna z zahtevami in pogoji, določenimi v obvestilu o javnem naročilu ter v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, po potrebi ob upoštevanju variant iz 72. člena tega zakona in
- b) ponudbo je oddal ponudnik, pri katerem ne obstajajo razlogi za izključitev iz 75. člena tega zakona in izpolnjuje pogoje za sodelovanje ter izpolnjuje pravila in merila iz 82. in 83. člena tega zakona, če so bila določena.

(2) Naročnik pred oddajo javnega naročila preveri obstoj in vsebino podatkov oziroma drugih navedb iz ponudbe ponudnika, kateremu se je odločil oddati javno naročilo.

(3) Naročnik se lahko, ne glede na to, ali je takšno izključitev predvidel v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila v skladu s šestim odstavkom 75. člena tega zakona, odloči, da ne odda javnega naročila ponudniku, ki predloži ekonomsko najugodnejšo ponudbo, če kadarkoli do izdaje odločitve o javnem naročilu ugotovi, da je ta ponudnik kršil obveznosti okoljskega, delovnega ali socialnega prava, če od datuma ugotovljene kršitve ni preteklo tri leta.

(4) Pri odprtem postopku in postopku naročila male vrednosti lahko naročnik odloči, da se ponudbe najprej razvrstijo po merilih in se tudi predhodno preverijo z vidika ustreznosti zagotavljanja naročnikovih zahtev glede predmeta javnega naročila, preden se preveri, da ne obstajajo razlogi za izključitev najugodnejšega ponudnika in da so izpolnjeni pogoji za njegovo sodelovanje. Če naročnik oceni, da ponujeni predmet javnega naročila ne ustreza zahtevam naročnika, za ponudnika, ki je oddal takšno ponudbo, ni treba preveriti, ali obstajajo razlogi za izključitev in ali izpolnjuje pogoje za sodelovanje. Če naročnik uporabi to možnost, mora zagotoviti, da je preverjanje razlogov za izključitev in izpolnjevanje pogojev za sodelovanje ponudnikov, ki so oddali ponudbo, ki vsebinsko ustreza zahtevam naročnika, nepristransko in transparentno, da se javno naročilo ne bi oddalo ponudniku, ki bi moral biti izključen ali ne izpolnjuje pogojev za sodelovanje, ki jih je določil naročnik.

(5) Če so ali se zdijo informacije ali dokumentacija, ki jih morajo predložiti gospodarski subjekti, nepopolne ali napačne oziroma če posamezni dokumenti manjkajo, lahko naročnik zahteva, da gospodarski subjekti v ustreznem roku predložijo manjkajoče dokumente ali dopolnijo, popravijo ali pojasnijo ustrezne

informacije ali dokumentacijo, pod pogojem, da je takšna zahteva popolnoma skladna z načeloma enake obravnave in transparentnosti. Naročnik od gospodarskega subjekta zahteva dopolnitev, popravek, spremembo ali pojasnilo njegove ponudbe le, kadar določenega dejstva ne more preveriti sam. Predložitev manjkajočega dokumenta ali dopolnitev, popravek ali pojasnilo informacije ali dokumentacije se lahko nanaša izključno na takšne elemente ponudbe, katerih obstoj pred iztekom roka, določenega za predložitev prijave ali ponudbe, je mogoče objektivno preveriti. Če gospodarski subjekt ne predloži manjkajočega dokumenta ali ne dopolni, popravi ali pojasni ustrezne informacije ali dokumentacije, mora naročnik gospodarski subjekt izključiti.

(6) Razen kadar gre za popravek ali dopolnitev očitne napake, če zaradi tega popravka ali dopolnitve ni dejansko predlagana nova ponudba, ponudnik ne sme dopolnjevati ali popravljati:

- svoje cene brez DDV na enoto, vrednosti postavke brez DDV, skupne vrednosti ponudbe brez DDV, razen kadar se skupna vrednost spremeni v skladu s sedmim odstavkom tega člena in ponudbe v okviru meril,
- tistega dela ponudbe, ki se veže na tehnične specifikacije predmeta javnega naročila,
- tistih elementov ponudbe, ki vplivajo ali bi lahko vplivali na drugačno razvrstitev njegove ponudbe glede na preostale ponudbe, ki jih je naročnik prejel v postopku javnega naročanja.

(7) Na glede na prejšnji odstavek sme izključno naročnik ob pisnem soglasju ponudnika popraviti računске napake, ki jih odkrije pri pregledu in ocenjevanju ponudb. Pri tem se količina in cena na enoto brez DDV ne smeta spreminjati. Če se pri pregledu in ocenjevanju ponudb ugotovi, da je prišlo do računске napake zaradi nepravilne vnaprej določene matematične operacije s strani naročnika, lahko naročnik ob pisnem soglasju ponudnika popravi računsko napako tako, da ob upoštevanju cen na enoto brez DDV in količin, ki jih ponudi ponudnik, izračuna vrednost ponudbe z upoštevanjem pravilne matematične operacije. Ne glede na prejšnji odstavek lahko naročnik ob pisnem soglasju ponudnika napačno zapisano stopnjo DDV popravi v pravilno.

(8) Ne glede na prvi odstavek tega člena se na infrastrukturnem področju za namen izbire udeležencev v postopkih javnega naročanja uporabljajo naslednja pravila:

- a) naročnik, ki je določil pravila in pogoje za izključitev ponudnikov ali kandidatov, izključi gospodarske subjekte, ki izpolnjujejo pogoje za izključitev in ne izpolnjujejo pogojev za sodelovanje;
- b) ponudnike in kandidate izbere v skladu z objektivnimi pravili in pogoji;
- c) v omejenih postopkih, v postopkih s pogajanjem z objavo, v konkurenčnih dialogih in v partnerstvih za inovacije po potrebi zmanjša število kandidatov, izbranih v skladu z a) in b) točko tega odstavka.

(9) Kadar se povabilo k sodelovanju izvede z uporabo obvestila o vzpostavitvi kvalifikacijskega sistema, naročnik za namen izbire udeležencev v postopkih javnega naročanja za posamezna naročila, ki so predmet povabila k sodelovanju:

- a) ugotovi usposobljenost gospodarskih subjektov v skladu s 75. členom tega zakona,

- b) uporablja za take usposobljene gospodarske subjekte tiste določbe osmega odstavka tega člena, ki se nanašajo na omejene postopke ali postopke s pogajanjem z objavo, konkurenčne dialoge ali partnerstva za inovacije.

(10) Pri izbiri udeležencev na infrastrukturnem področju za omejeni postopek ali postopek s pogajanjem z objavo, konkurenčni dialog ali partnerstvo za inovacije naročnik pri sprejemanju odločitve glede priznanja usposobljenosti ali pri posodabljanju meril in pravil ne sme:

- a) določati upravnih, tehničnih ali finančnih pogojev za nekatere gospodarske subjekte, če isti pogoji ne veljajo tudi za druge gospodarske subjekte;
- b) zahtevati preskusov ali dokazov, ki bi podvajali že razpoložljiva objektivna dokazila.

(11) Kadar koli se pri naročniku pojavi utemeljen sum, da je posamezni gospodarski subjekt v postopku javnega naročila predložil neresnično izjavo ali ponarejeno ali spremenjeno listino kot pravo, naročnik Državni revizijski komisiji za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljnjem besedilu: Državna revizijska komisija) poda predlog za uvedbo postopka o prekršku iz 5. točke prvega odstavka ali 1. točke drugega odstavka 112. člena tega zakona.

112. člen

(kazenske določbe za ponudnika, kandidata in podizvajalca)

(1) Pravna oseba, ki v zadnjih dveh zaporednih poslovnih letih na bilančni presečni dan bilance stanja izkazuje prihodke, ki presegajo 8.800.000 eurov, ali pravna oseba, ki je v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, srednja ali velika gospodarska družba, se kaznuje za prekršek z globo od 25.000 do 100.000 eurov, če kot ponudnik ali kandidat:

1. naročniku v roku ne posreduje podatkov iz šestega odstavka 91. člena tega zakona;
2. naročniku na njegov poziv ne posreduje izjave v skladu s šestim odstavkom 94. člena tega zakona;
3. izvaja pogodbo o izvedbi javnega naročila s podizvajalcem, ki ga je naročnik zavrnil v skladu z določbo 94. člena tega zakona,
4. kljub naročnikovemu pozivu in čeprav za to niso podani objektivni razlogi z njim ne sklene pogodbe o izvedbi javnega naročila. Šteje se, da so objektivni razlogi tisti, na katere ponudnik ni mogel vplivati, jih pričakovati, preprečiti, odpraviti in se jim izogniti;
5. v ponudbi ali prijavi ali v skladu s šestim odstavkom 94. člena tega zakona predloži neresnično izjavo ali ponarejeno ali spremenjeno listino kot pravo;
6. ne odstopi dokumentov ali dokazov Državni revizijski komisiji skladno z njenim pozivom (tretji odstavek 109. člena).

(2) Pravna oseba, ki v zadnjih dveh zaporednih poslovnih letih na bilančni presečni dan bilance stanja izkazuje prihodke, ki presegajo 8.800.000 eurov, ali pravna oseba, ki je v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, srednja ali velika gospodarska družba, se kaznuje za prekršek z globo od 25.000 do 100.000 eurov, če kot podizvajalec:

1. v ponudbi predloži neresnično izjavo ali ponarejeno ali spremenjeno listino kot pravo;

2. ne odstopi dokumentov ali dokazov Državni revizijski komisiji skladno z njenim pozivom (tretji odstavek 109. člena).

(3) Pravna oseba, ki v zadnjih dveh zaporednih poslovnih letih na bilančni presečni dan bilance stanja izkazuje prihodke, ki ne presegajo 8.800.000 eurov, ali pravna oseba, ki v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, ni srednja ali velika gospodarska družba, se kaznuje z globo od 12.500 do 50.000 eurov, če kot ponudnik ali kandidat stori prekršek iz prvega odstavka tega člena oziroma če kot podizvajalec stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(4) Samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, se kaznuje z globo od 7.500 do 30.000 eurov, če kot ponudnik ali kandidat stori prekršek iz prvega odstavka tega člena oziroma če kot podizvajalec stori prekršek iz drugega odstavka tega člena.

(5) Odgovorna oseba pravne osebe iz prvega, drugega ali tretjega odstavka tega člena ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost iz prejšnjega odstavka se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje z globo od 500 do 2.000 eurov.

(6) Za prekršek iz 2. ali 5. točke prvega odstavka tega člena ali 1. točke drugega odstavka tega člena se ponudniku ali kandidatu iz prvega, tretjega ali četrtega odstavka tega člena oziroma podizvajalcu iz drugega, tretjega ali četrtega odstavka tega člena izreče tudi sankcija izločitve iz postopkov naročanja, in sicer:

- če je predmet naročila blago ali storitev – za dobo treh let od pravnomočnosti odločbe o prekršku,
- če je predmet naročila gradnja – za dobo petih let od pravnomočnosti odločbe o prekršku.

(7) O stranski sankciji izločitve iz postopkov javnega naročanja iz prejšnjega odstavka v skladu z zakonom, ki ureja prekrške, odloči sodišče. Sodišče v treh delovnih dneh po pravnomočnosti te odločitve o tem obvesti ministrstvo, pristojno za javna naročila. V obvestilu navede polno ime in matično številko ponudnika, kandidata ali podizvajalca ter datum, do katerega se ta subjekt izloči iz postopkov javnega naročanja.